

Kostnadsutvikling i Norge og i konkurrentland

- kostnadsdrivere i Norge og i konkurrentland

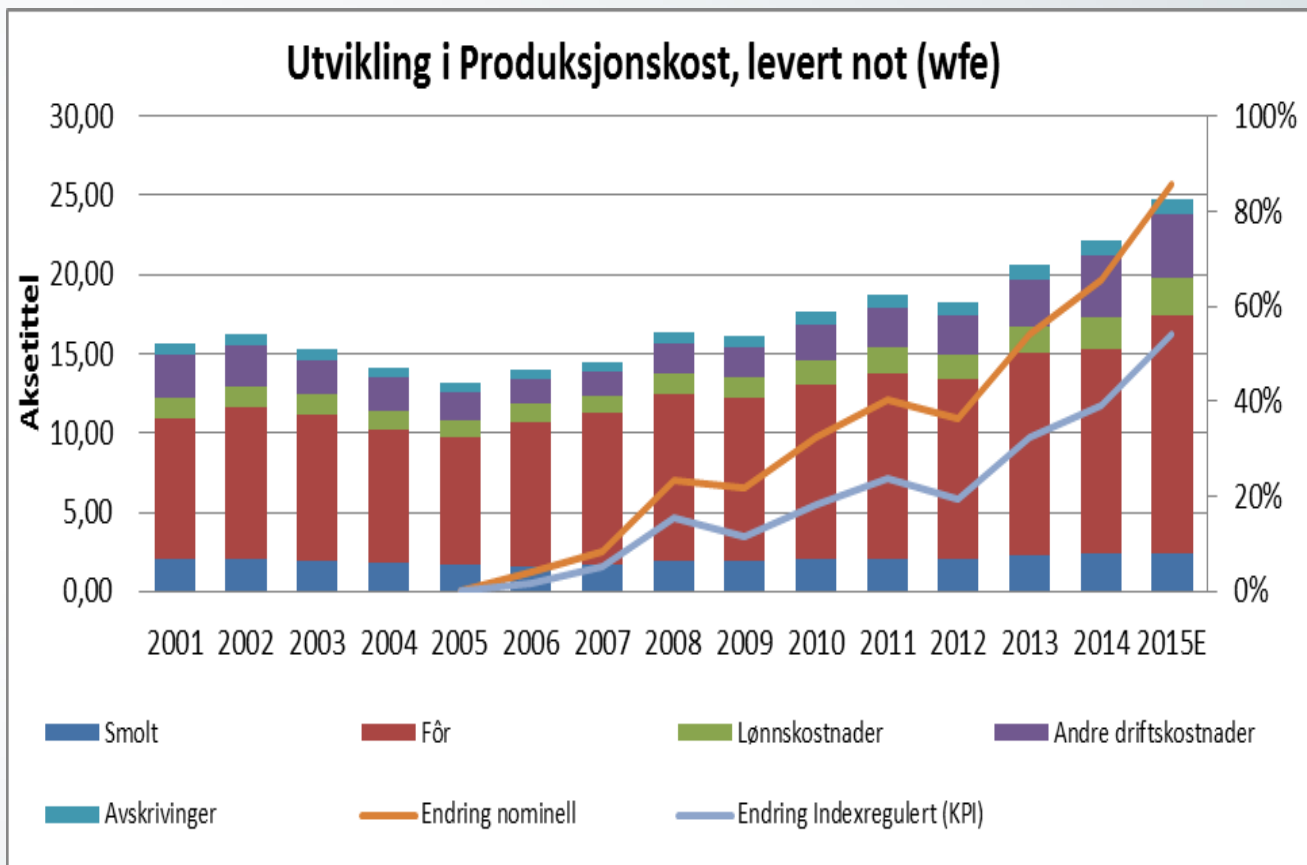
Presentasjon til Havbrukskonferansen 2016, Oslo 23/11 2016

Audun Iversen og Øystein Hermansen, Nofima

Ruth Kongsvik Brandvik, Anders Marthinussen og Ragnar Nystøyl, Kontali Analyse AS

Utvikling Produksjonskostnader 2001-2015E

(Nominelle verdier)

Kilde: Kontali Analyse as

Har konkurransesituasjonen endret seg?

- Vi har sett på kostnadene fra 2003 til 2015

Sammenligning kostnadsnivå 2003 & 2015

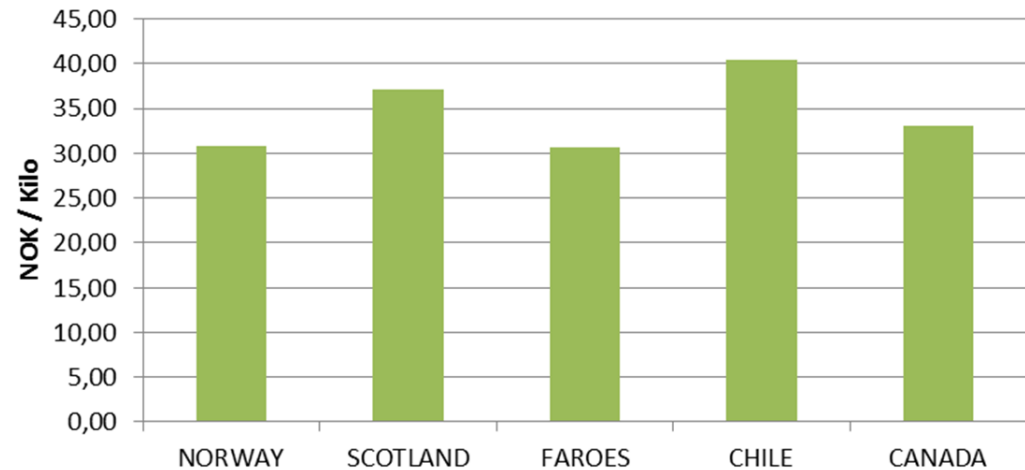
2003

COP - Gutted, packed fish, EXW Plant

2015

COP - Gutted, packed fish, EXW Plant

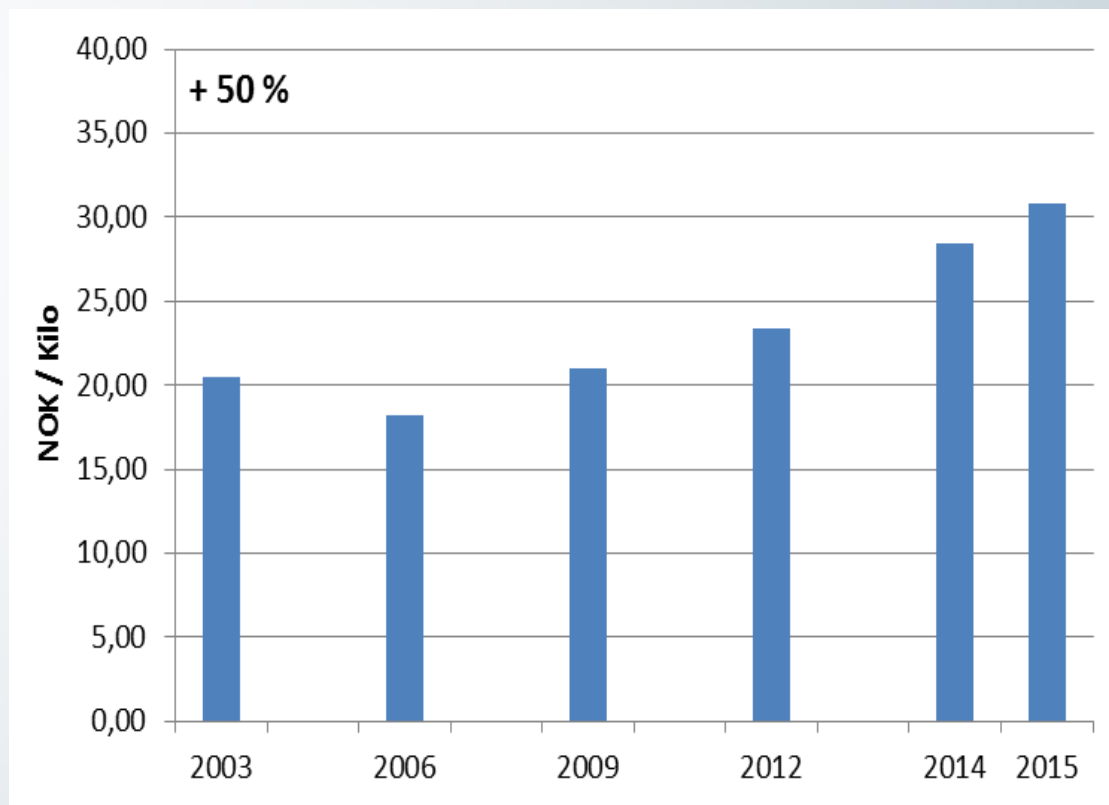

Kostnadsutvikling i de enkelte land 2003 - 2015

Norge

- kostnadsutvikling i NOK

- **Laveste kost i 2005/2006**
- **Over 50 % økning siden 2003**
 - Nominelle verdier

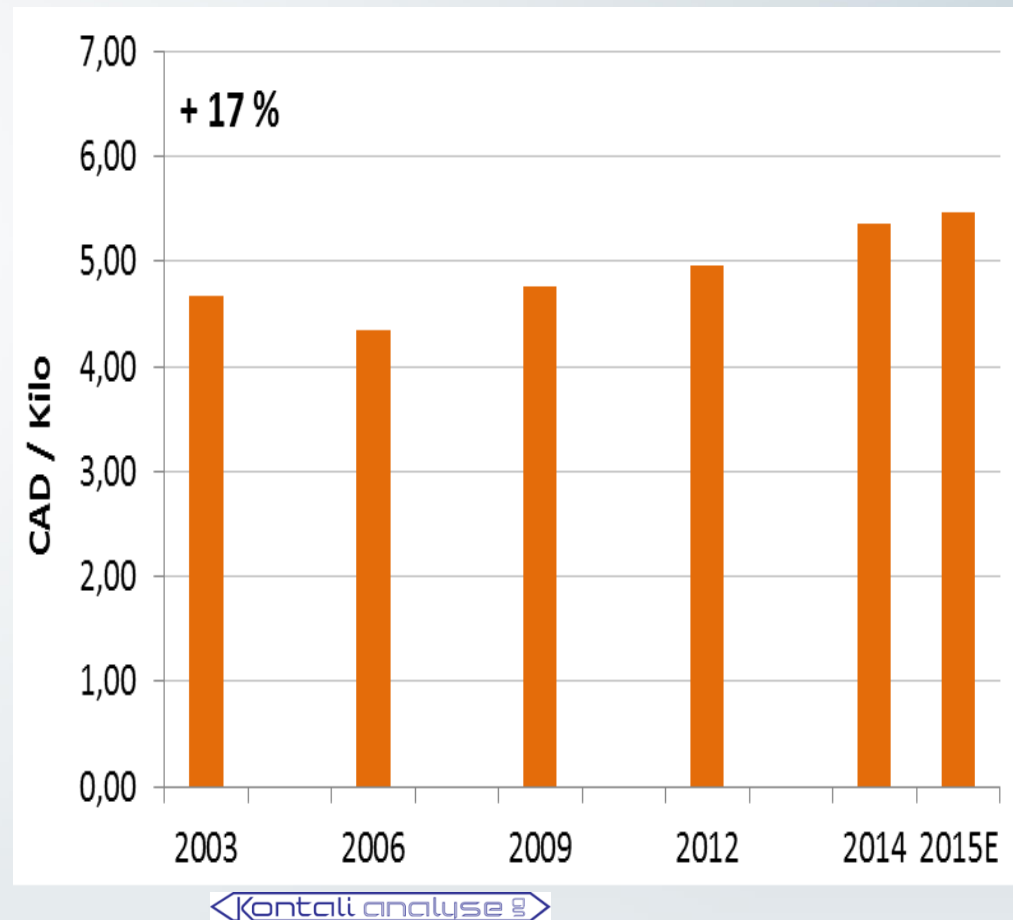
- Fôr
- Lus
- Men alle kostnader øker...

Canada

Kostnadsutvikling i CAD

- Svak kostnadsvekst
- 17 % økning siden 2006

Canada

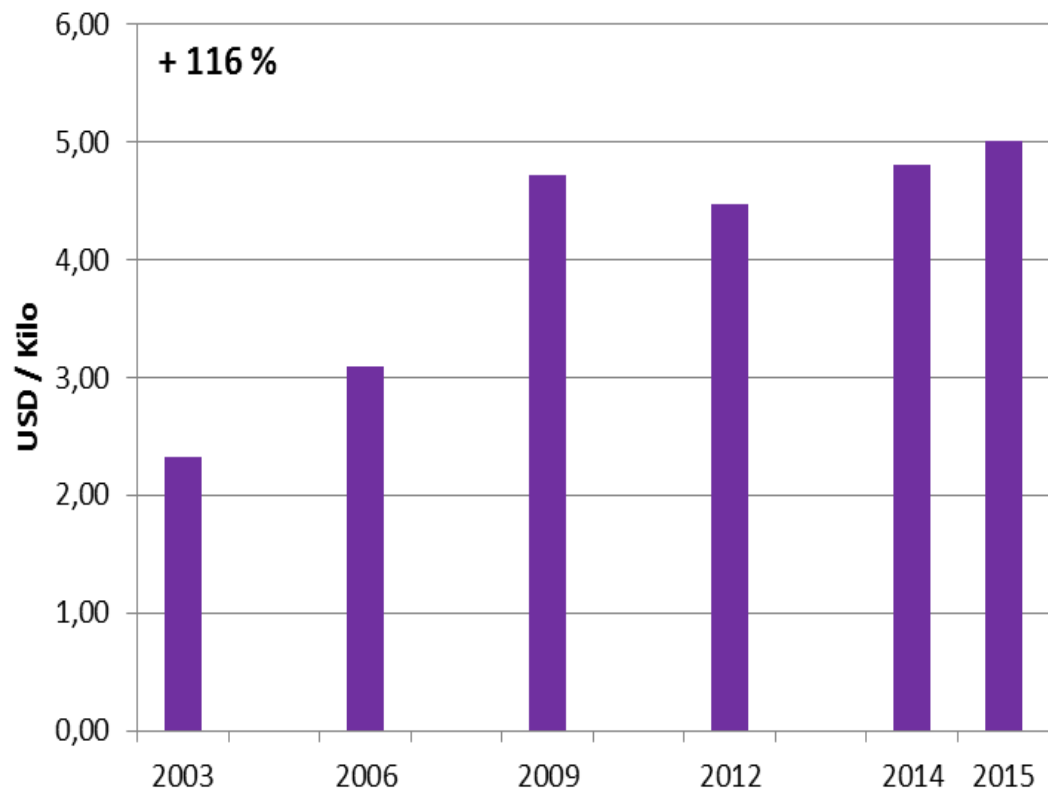
- Økte fôrkostnader, men i mindre grad enn andre
- Bedre biologiske resultater
- Volumøkning i 2015
- Forskjell på øst- og vestkysten
 - Naturgitte forhold
 - Skala og teknologi
 - Vekstpotensiale på østkysten

Chile

Kostnadsutvikling i USD

- Rask kostnadsvekst fram til 2006/2007
- ILA-drevet økning – 2009
- Forbedring i produktivitet til 2012, men underliggende strukturell kostnadsvekst
- Moderat vekst siden, men 2016 -> Alger -> Høy COP

Chile

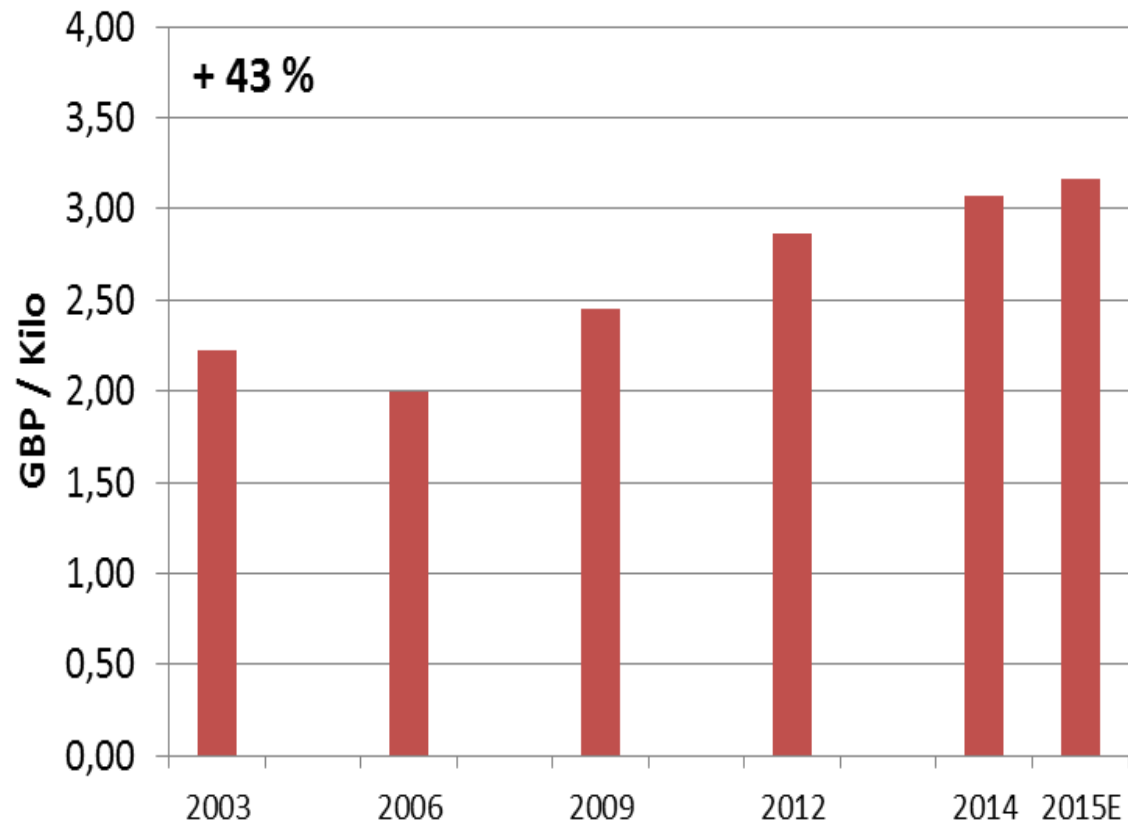
- Utfordring med lus, og spesielt SRS senere år
- Økte smoltkostnader
- Kostnadseffekt av strengere regelverk, og ikke minst – behov for driftsmessige tilpasninger
- Lite gunstig lokalitetsstruktur

Skottland

Kostnadsutvikling i GBP

- Jevn kostnadsvekst
- Opp 43 % siden 2006

Skottland

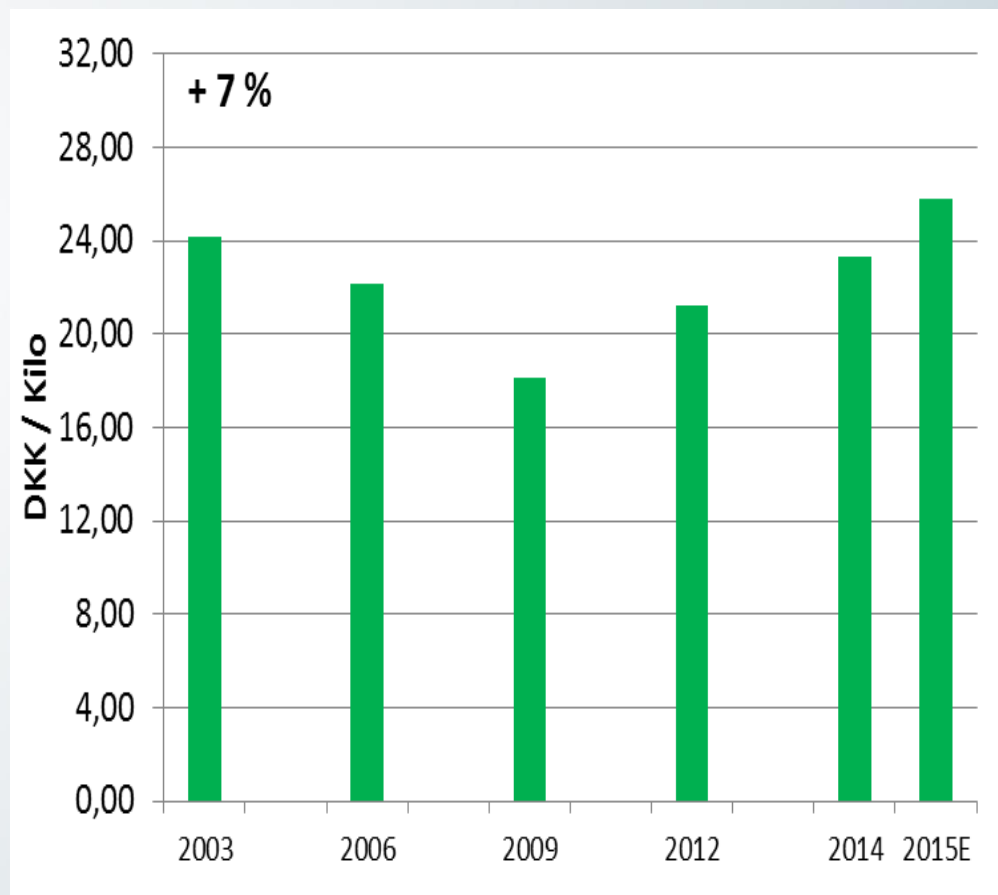
- Fôr og andre kostnader
- Lus og AGD
- Dyr smolt
 - men på vei mot "norsk" standard
- Små lokaliteter, mindre effektiv produksjon
- Regulering, sertifisering, NGOer påvirker

Færøyene

Kostnadsutvikling i DKK

- Synkende kostnader fra 2003 til 2009 (Etter tøffe år med ILA)
- Jevn vekst siden 2009, med utfordringer på lus
- Økende kostnader til smolt / stor smolt & investeringer generelt

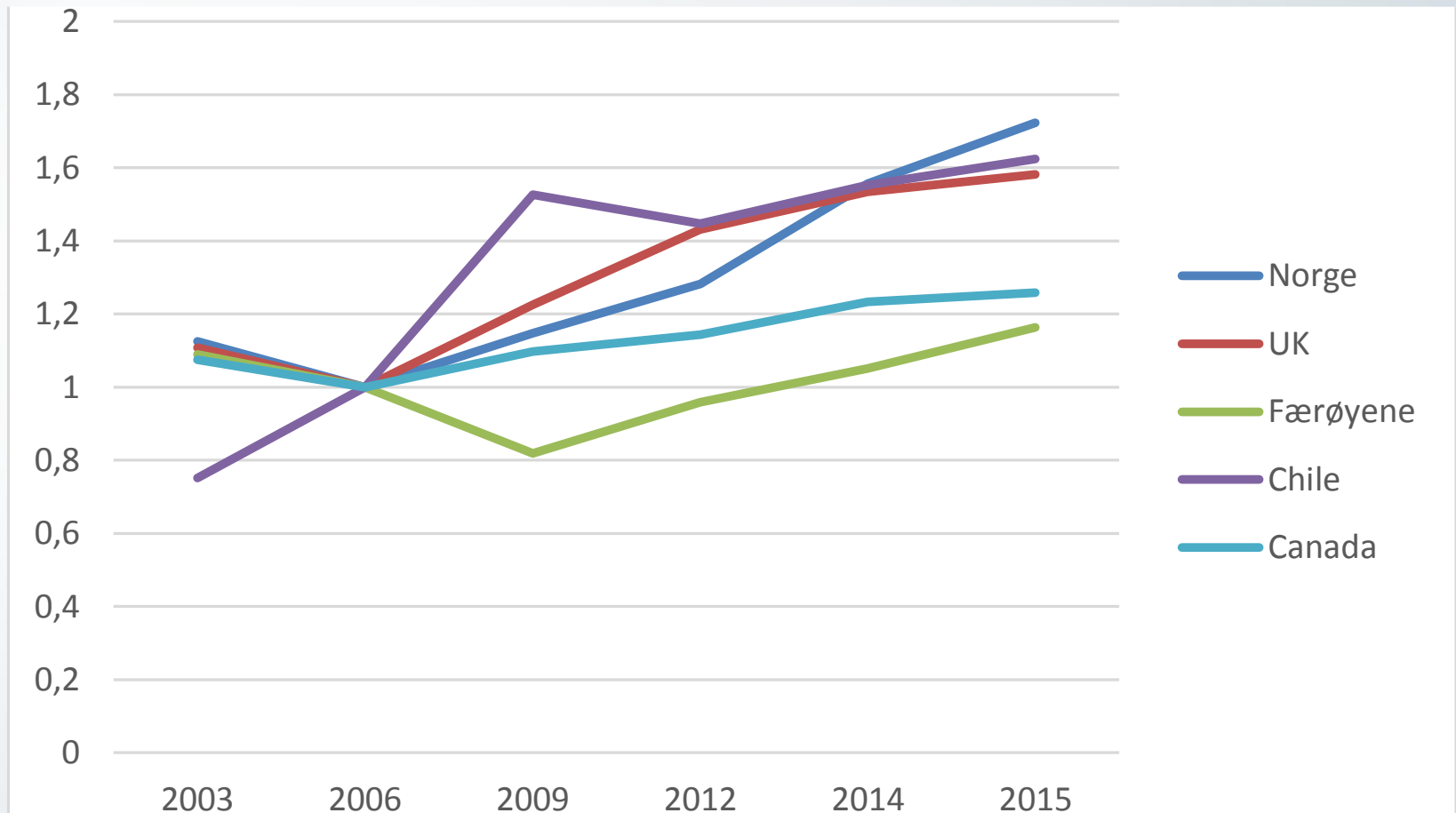

Færøyene

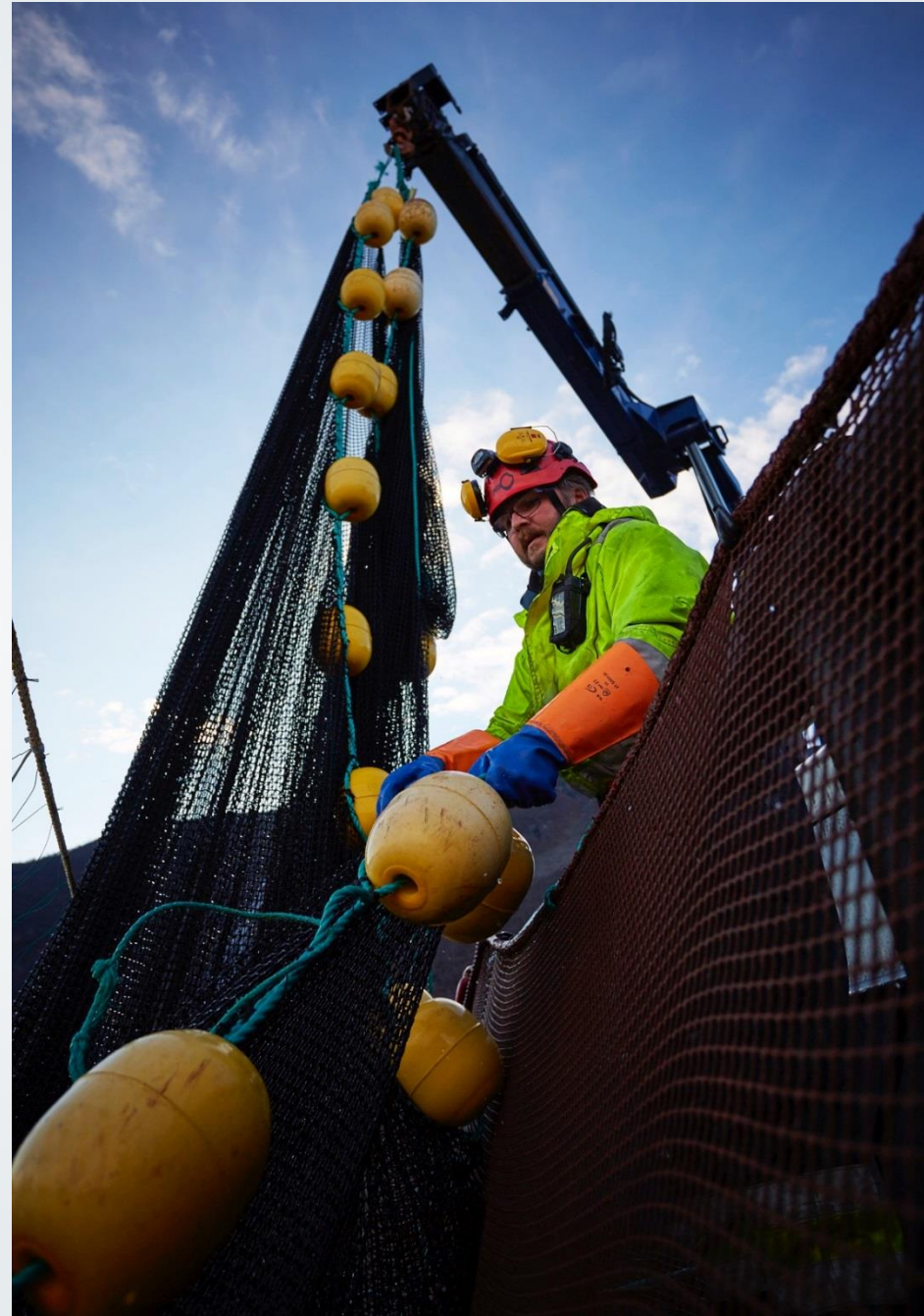
- Konsentrasjon og stordrift
- Regelverk etter ILA - fokus på forebygging fiskehelse
- Biologiske og økonomiske nøkkeltall er «best in class»
- Lus har vært en utfordring, og valuta vis-a-vis Norge
- Endret skattlegging i 2016, -> + NOK 1,00–1,20/kilo..

Kostnadsøkning for alle land - indekstert

**Hvordan påvirker valuta
konkurransesituasjonen?**

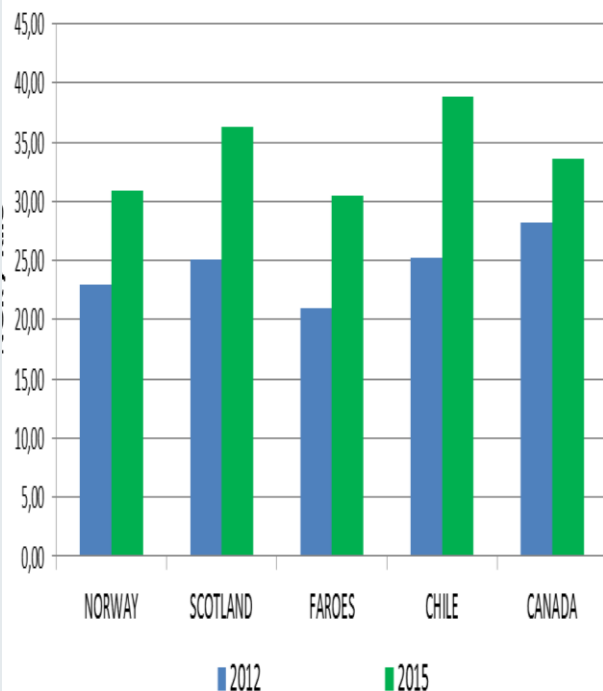

NOK

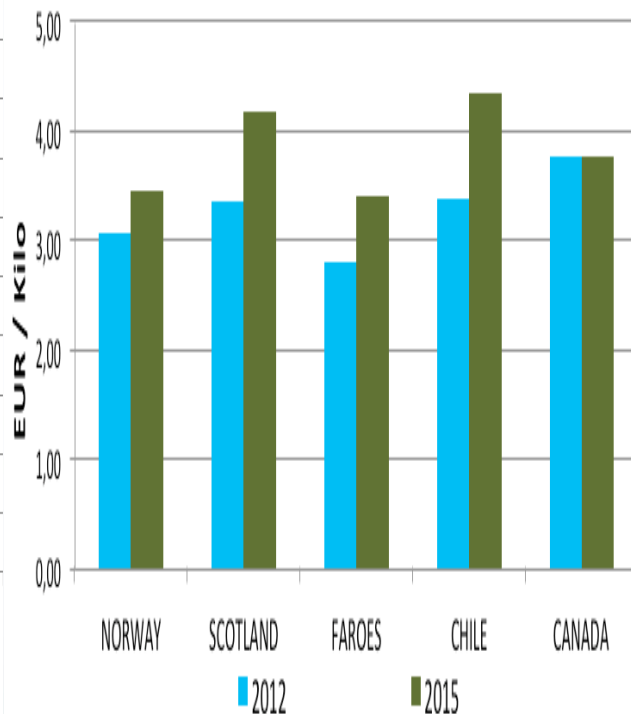
EURO

USD

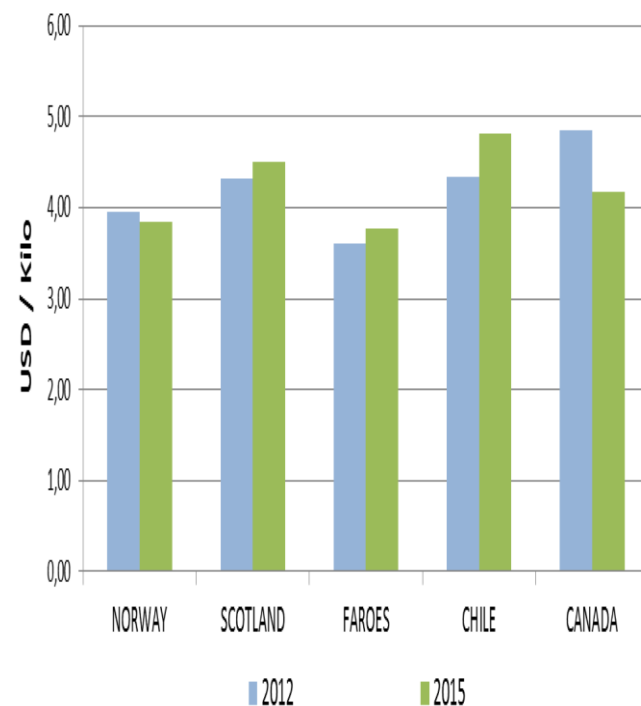
Kostnadsutvikling 2012 - 2015; Sløyd, laks m/hode
Levert, iset & pakket ex. Slakteri - Ex. renter - NOK/kg

Kostnadsutvikling 2012 - 2015; Sløyd, laks m/hode
Levert, iset & pakket ex. Slakteri - Ex. renter - EUR/kg

Kostnadsutvikling 2012 - 2015; Sløyd, laks m/hode
Levert, iset & pakket ex. Slakteri - Ex. renter - USD/kg

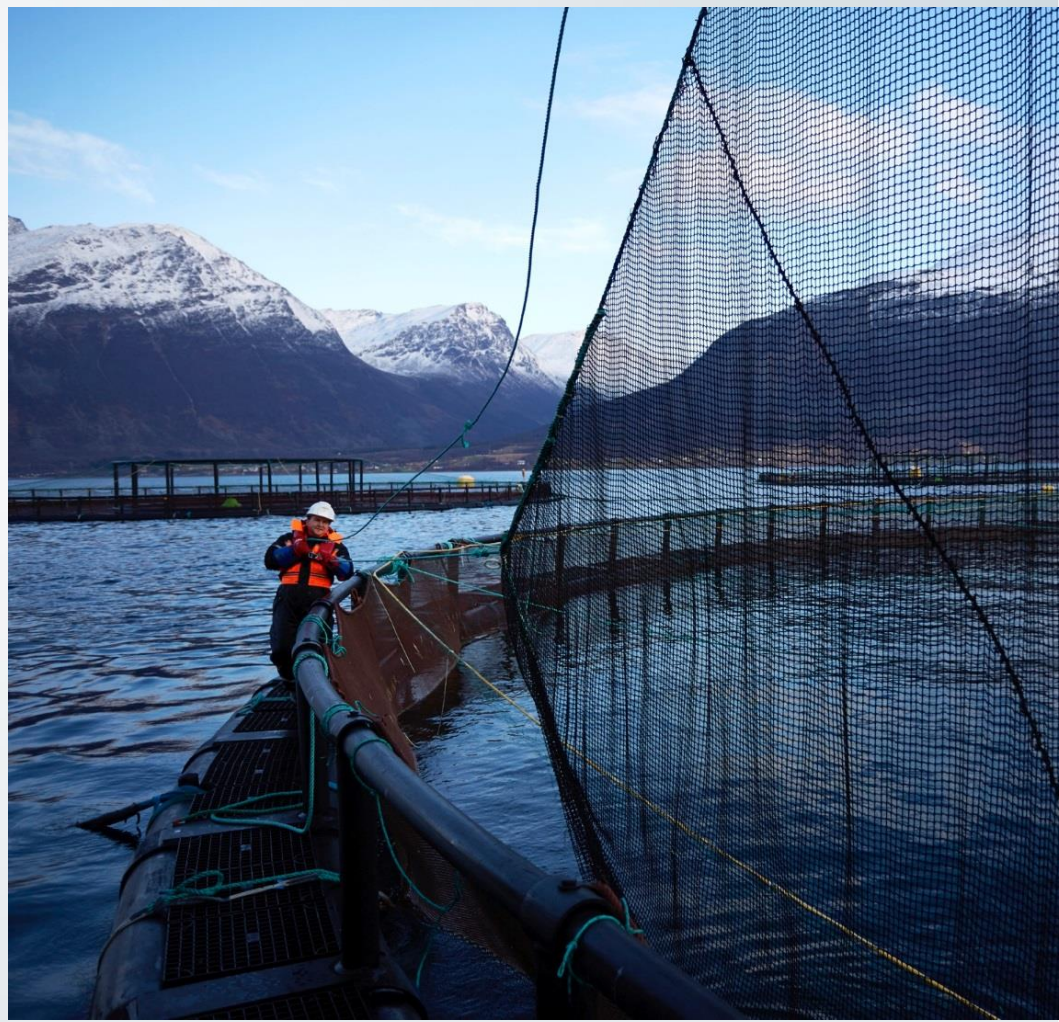
- Samme rangering hvert av årene som når målt i NOK
- Men endringen fra 2012 til 2015 er annerledes

Hva om USD var på 6?

		2015E	NOK / USD		2015E
		NORWAY	6,00	8,06	CHILE
		NOK/kg	NOK/kg	NOK/kg	USD/kg
WFE	Smolt	2,65	3,12	4,19	0,52
	Feed	15,01	13,50	18,14	2,25
		17,66	16,62	22,33	2,77
	Labour cost	2,30	1,44	1,93	0,24
	Misc. operating costs	5,05	5,16	6,93	0,86
	Interest	0,45	1,02	1,37	0,17
		7,80	7,62	10,24	1,27
	Cost of cultivation	25,46	24,24	32,56	4,04
	Estimated cost. ex. cage (r. w.)	25,46	24,24	32,56	4,04
	HOG	Gutting loss	2,83	2,69	3,62
Estimated cost. ex. cage (guttet w.)		28,29	26,93	36,18	4,49
Harvest, Packing, wellboat		3,40	3,12	4,19	0,52
FOB gutted packed fish		31,69	30,05	40,37	5,01

Funn og refleksjoner

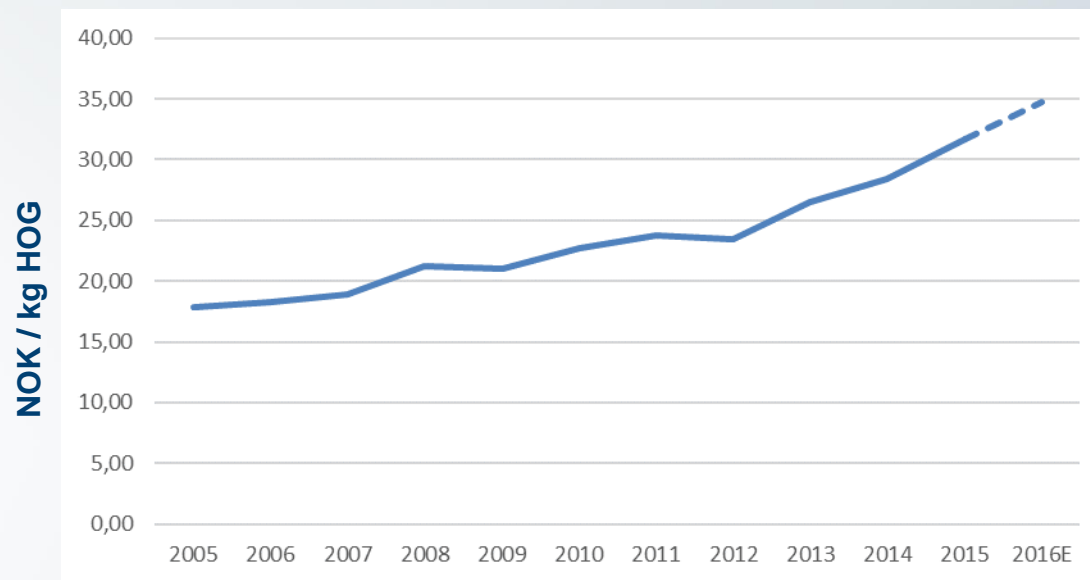
- **Store kostnadsvariasjoner mellom land**
- **Store valutaeffekter**
- **Forskjeller i biologisk prestasjon**
- **Viktige forskjeller i regelverk**

Fortsatt konkurransedyktig i 2016?

- Fortsatt sterk økning i kostnader i Norge!
- Produktivitet – dårligste på 10-12 år...
- Men: konkurransekraft reddes også i 2016 av valuta.
- 5 % mindre slaktevolum å fordele kostnader på !

Det er kostbart – å skulle oppnå rekordpriser!!!

	2015	2016e	Endring 16 vs 15
EUR	8,94	9,30	4 %
USD	8,06	8,37	4 %
CAD	6,31	6,30	0 %
DKK	119,9	125,1	4 %
GBP	12,32	11,40	-7 %

**Takk for
oppmerksomheten!**

